

LES EXPRESSIONS POPULARS A LA NOSTRA COMARCA

Un recorregut per les expressions populars catalanes que reivindica la riquesa de la llengua oral i la força cultural de Sant Jordi.

MESA PER LA LLENGUA
DEL PLA DE L'ESTANY

Aquest és el segon any que els membres de la Mesa per la Llengua del Pla de l'Estanty hem muntat una parada per Sant Jordi. Ens volem donar a conèixer, volem explicar els nostres objectius, les nostres idees i reivindicacions i, és clar, també volem fer nous socis i sòcies.

El nostre lema de Sant Jordi ha estat "llibres, roses, llengua i cultura". És així com ens agrada treballar, amb tots els ingredients d'una bona diada. Ens fa il·lusió sentir, escoltar, captar les tradicions del nostre llenguatge oral i la seva riquesa en el vocabulari, el ritme, la pronúncia que ens fa parlar d'una manera determinada. Per aquest motiu, hem decidit que aquest any recolliríem expressions populars i tot el que s'hi amaga. Aquí en veureu alguns exemples.

Relacionades amb parts del cos hi trobem: **tenir el cap ple de pardals**, **donar un cop d'ull**, **fer el cor fort**, **no tenir pèls a la llengua**, **néixer amb una flor al cul**, **treure foc pels queixals** i **anar-se'n amb la cua entre cames**.

Pertanyents a la manera de ser de cadascú, hi havia les següents: **estar com un llum**, **treure de polleguera**, **fer molta fressa** i **poca endreça** i **estar d'orgues**. Dues

Parada de Sant Jordi de Mesa per la llengua.

persones que no eren del Pla de l'Estanty ens van escriure una expressió de les seves terres d'origen. Aquestes ens

van agradar molt i creiem que ens poden ajudar a enriquir la nostra diversitat cultural: **pensar en l'amor de les tres**

taronges (originària de Mallorca), que significa **estar a la lluna de València**; i **pixar alt** (originària de les valls de Vinalopó – Alacant), sinònim de ser molt ambiciós.

Relatives al menjar, vam trobar expressions com aquestes: **acabar-se el bròquil**, **pesar figues**, **ser la mare dels ous** i **gallina vella fa bon caldo**.

Algunes expressions curioses però difícils de classificar per ser tan variades en el seu vocabulari i significat serien les que segueixen: **bufar i fer ampelles**, **posar fil a l'agulla**, **a poc a poc i bona lletra**, **ser a can pixa i rellicsa**, **anar pel pedregar**, **molta roba** i **poc sabó** i **a tort i a dret**.

Expressions del cos humà.

I, per acabar el buidatge, aquí tenim algunes expressions fetes amb interjeccions i en llenguatge molt col·loquial: **campi qui pugui!**, **endavant les atxes!**, **a la quinta forca!**, **càgum deuna!**, **tu rai!** i **quins collons!**

Mireu que fàcil i divertida pot resultar una historieta plena d'expressions populars catalanes:

«Enmig de la vall **on Jesús va perdre una espadenya**, hi havia una masia amb **tots els ets i uts**. Allà hi vivia una noieta que sempre vestia de **vint-i-un botó** i que era una mica **llepafils** i **figaflor**. Tenia molts **pardalets al cap** i sempre **pensava en l'amor de les tres taronges**. Era una **somiatruïtes**. Li encantava enflairar el seu roserar vermellós i pensar en el seu **príncep blau** mentre **sentia papallones a la panxa**. **De la nit al dia**, la seva família li va començar a regalar llibres perquè pogués **fer volar la imaginació**. Es va aferrar tant a la lectura que sovint **s'empassava els relats en un tres i no res**.

Un matí, mentre **feia un cluc**, es va imaginar que **a quatre passes** hi vivia un drac una

**Treure foc
pels queixals**

A dalt, Exemples d'expressions populars. A baix, expressions numèriques.

mica **tocat del bolet** que sempre tenia **un budell buit**. Solia empaitar-ho tot per **treure el seu ventre de pena**. Però aquell dia no trobava res, **li va pujar la mosca al nas**, va **ensenyar les dents** i va començar a **cridar com un boig**.

Ben a prop, un jove **de bon veure** i **de bona pasta**, però força **pengim-penjam**, s'acostà a la bèstia amb **un somriure d'orella a orella**. Fent el cor fort, li va dir quatre coses ben dites que van deixar l'animal amb **un pam de nas** i amb els ulls oberts com unes taronges. El pobre drac va pensar que ja **havia begut oli**. Amb la cara de pomes agres i la cua entre cames, va **tocar el dos** cap a la seva cova, va començar a **pesar figures** i va acabar hivernant-hi.

El xicot, **a la babalà**, va tallar la rosa més bonica del roserar més proper i se la va endur. Ell sí que **havia nascut amb estrella!**

La noieta, en despertar-se, va decidir que no tornaria a **fer volar coloms** i que llegiria històries boniques que la fessin **tocar de peus a terra** i **volar alt.**»

12 REVISTES
per només

42,50€*

*2 números gratuïts el primer any

TRUCA AL
972581112

OFERTA DE SUBSCRIPCIÓ
revista de
banyoles